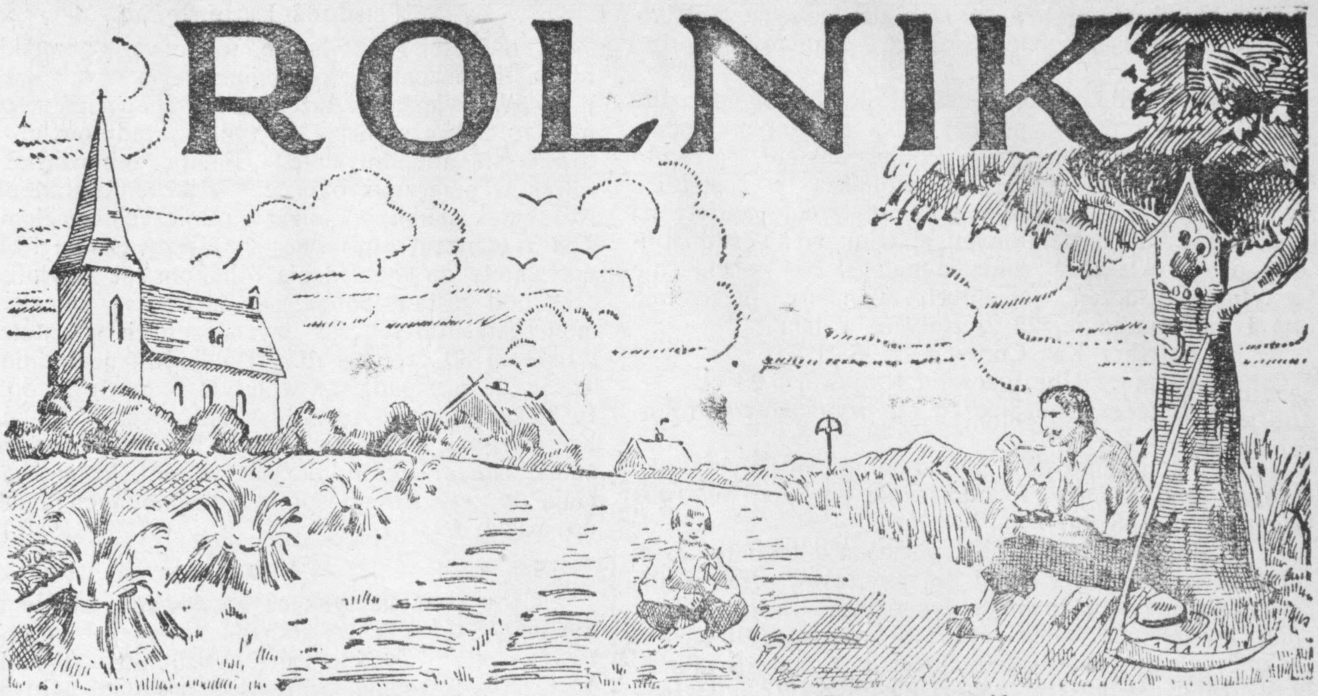
ROLNIK

Bezpłatny dodatek do „Drwęcy".

Rok V. Nowemiasto, dnia 12 marca 1931. Nr. 9

Ubezpieczenie społeczne, a kryzys w rolnictwie.

Przyczyny, jakie spowodowały obecnie przeżywane przesilenie gospodarcze, dają się sprowadzić do jednego mianownika, a mianowicie nieopłacalności produkcji w ogólności, w szczególności zaś produkcji rolniczej, gdzie kryzys przybiera formy coraz groźniejsze, zagrażające już nietylko poszczególnym słabszym warsztatom rolnym, ale budzi uzasadnione obawy o poważniejsze skurczenie produkcji rolniczej w ogólności z grożącemi wskutek tego konsekwencjami ujemnego kształtowania się naszego bilansu handlowego, zmniejszenia siły podatkowej i t. d. Na domiar złego przesilenie wywołuje coraz szersze kręgi, obejmując również wszelkie inne dziedziny gospodarstwa społecznego oraz handel.

Uzdrowienie obecnej chorobliwej, przesileniowej sytuacji gospodarczej rozpocząć się musi od rolnictwa, a środkiem ku temu w najogólniejszem ujęciu może być jedynie przywrócenie warsztatom opłacalności. Osiągnąć zaś to można drogą dwojaką: albo przez podniesienie cen produktów rolnych albo przez rewizję istniejących kosztów produkcji i możliwe przystosowanie ich do istniejącego stanu rzeczy. W praktyce okaże się zapewne, że podniesienie ceny produktów rolnych do takiego słusznego poziomu, któryby gwarantował opłacalność, będzie możliwe, gdyż ceny tych artykułów normują się na rynku światowym, na który rolnictwo wpływu nie ma prawie żadnego, a również i Państwo, jako jednostka, zupełnie nieznaczny. Należy zatem kroczyć przedewszystkiem drugą i przy przewidywanym na dłuższy jeszcze czasokres niskim poziomie tych cen, obniżenie kosztów produkcji do możliwie jak najmniejszych rozmiarów, przyczem należy wziąć pod baczną uwagę wszystkie te elementy, które składają się na proces wytwórczości rolnej. Aczkolwiek bez wątpienia potanienie artykułów przemysłowych, możliwe rychłe zamknięcie obecnie zbyt rozwartych „nożyc cen" i usunięcie dysp oporcji panującej pomiędzy poziomem cen (artykułów przemysłowych) zwłaszcza w handlu detalicznym, a cenami za produkty rolne ma olbrzymie znaczenie dla potanienia produkcji rolnej, to jednakże to samo nie rozwiąże zagadnienia, zwłaszcza że i w dziedzinie przemysłowej istnieją naturalne granice zniżek cen, które nie mogą przekraczać opłacalności tych dziedzin wytwórczości. Również baczną uwagę należy poświęcić sprawie uprzystępnienia dla rolnictwa kredytu, jego potanienia i konwersji długów krótkoterminowych — co zresztą wysuwa się na naczelne miejsce, — następnie reorganizacji gospodarstwa rolnego, przystosowania go do istniejących obecnie warunków gospod. przy możliwie najdalej posuniętej oszczędności, organizacji zbytu produktów rolnych, a także obniżeniu świadczeń wszelkiego rodzaju w stosunku do obniżonej wartości rynkowej produktów gospodarstwa rolnego, tak na rzecz Skarbu, jak i samorządów oraz ubezpieczeń społecznych.

Skargi i to niechybnie uzasadnione na nadmierne ciężary z powodu świadczeń na rzecz ubezpieczeń społecznych, niewspółmiernie wysokich w stosunku do dochodowości gospodarstw rolnych, nie datują od ostatnich lat, od czasu zarysowującego się obecnego kryzysu — ale są znacznie wcześniejsze i bez przerwy rolnictwo zwracało uwagę miarodajnych czynników, od zarania naszej państwowości, na konieczność tej bolączki w rolnictwie. Rozbudowane ustawodawstwo w dziedzinie ubezpieczeń socjalnych rolnictwo ziem zachodnich objęło w spuściźnie po Niemcach, a które powstało na kilka lat przed wojną światową (ustawa Rzeszy Niem. z 19 lipca 1911 r.), a zatem w warunkach wyjątkowo dla rolnictwa korzystnych przy ówczesnym protekcjoniźmie agrarnym, wysokich cen na ziemiopłody i łatwym i zapewnionym zbycie. Przyjęte ustawodawstwo z nieznacznemi tylko zmianami i to w dużej mierze zmianami niekorzystnemi dla rolnika, całym swym ciężarem spoczywa na bar-

kach rolnika również w czasach dzisiejszych wyjątkowych trudności gospodarczych panujących przed wojną!

Jako dowód na to, że skargi rolników są aż nadto uzasadnione, niech posłuży kilka poniżej przytoczonych cyfr statystycznych. Podług ankiety, przeprowadzonej przez Pom. Izbę Rolniczą w ostatnich miesiącach ub. roku (obliczenia dokonane zostały na podstawie 288 wypełnionych prawidłowo kwestjonarjuszy przez własność rolną ponad 50 ha) obciążenie z tytułu świadczeń socjalnych wynosiły przeciętnie na 1 ha ziemi ornej 22,10 złotych, w tem

a) na rzecz Kas Chorych 13,96 zł.
b) na rzecz Ubezpieczalni Krajowej 6.03 zł.
c) na rzecz Ubezpieczeń od wypadków w rolnictwie 2.11 zł.

W przeliczeniu na żyto podług obecnych cen (16 zł. za q) stanowi to obciążenie produkcji na 1 ha ziemi ornej 138 kg. żyta.

Analogiczne wyliczenia obciążeń z tego tytułu w przeliczeniu na 1 ha ziemi ornej z czasów przed wojną światową nie stoją nam do dyspozycji. Biorąc jednak pod uwagę, że cena żyta w ostatnich latach w Niemczech nie schodziła poniżej poziomu 16 mk. za 1 q, dalej, że koszty robocizny były w rolnictwie znacznie niższe, niż obecnie, a również i tę okoliczność, że także składki na rzecz poszczególnych zakładów ubezpieczeniowych były mniejsze, dochodzimy do wniosku, że świadczenia w przeliczeniu na żyto dochodziły zaledwie do jednej czwartej obecnego obciążenia, co już wówczas uważane było przez rolnictwo jako obciążenie zbyt wygórowane.

Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, że największe ciężary z tytułu świadczeń społecznych ponosi do dnia dzisiejszego rolnictwo ziem zachodnich, gdyż wyłącznie na terenie b. zaboru niemieckiego istnieje ubezpieczenie na wypadek inwalidztwa i słabości, którego to rodzaju ubezpieczeń inne dzielnice nie znają.

Podnoszone częstokrotnie przez organizacje rolnicze postulaty zmiany obowiązującego ustawodawstwa w kierunku odciążenia produkcji rolnej niestety nie zostały dotąd urzeczywistnione, a projektowane zmiany dot. reformy ubezpieczeń społecznych niedostatecznie jeszcze są dostosowane do obecnych warunków gospodarczych i szczególnych potrzeb rolnictwa. (Dokończenie nastąpi.)

Rolniku, jeżeli pragniesz postępu wsi polskiej, wstąp do Kółka Rolniczego i uczęszczaj na zebrania!

Sytuacja w rolnictwie na Pomorzu.

Według sprawozdania Pom. Izby Rolniczej w Toruniu.

Oziminy.

W I. połowie lutego pogoda była stale mroźna. Pod koniec opady deszczowe. Wyłaniające się z pod śniegu oziminy mają naogół kolor dobry.

Prace w gospodarstwie rolnem mają przebieg normalny.

Szkodniey.

Plagą pewnych okolic stały się wrony, które zjawiły się w ogromnych ilościach i wyrządzają dotkliwe szkody przez niszczenie stogów itp. Należałoby energicznie niszczyć gniazda, by nie dopuścić do dalszego ich mnożenia.

Trudności pieniężne.

Trudności gospodarcze rolnictwa pomorskiego w lutym rb. pozostały niezmienione, a nawet się pogłębiły. W związku z dużem zapotrzebowaniem pieniężnem rolnictwa sytuacja na rynku kredytowym kształtowała się niepomyślnie. Spłata zobowiązań przez rolników połączona była ze znacznemi trudnościami. Na skutek starań organizacyj rolniczych — celem przyjścia z pomocą rolnictwu — oddziały Banku Polskiego przystąpiły do rozkładania rolnikom rat z tytułu pożyczek pod zastaw zboża na dalsze raty miesięczne w miejsce rat dotychczas wyznaczonych z ostatecznym terminem 30 czerwca rb. Dalej jest uzasadniona nadzieja, że przypadające w lutym i marcu rb. do zapłaty weksle z tytułu nawozów sztucznych w Banku Gosp. Krajowego i w Państw. Banku Rolnym, będą przedłużone; zabiegi sfer rolniczych w Min. Rolnictwa zmierzają do całkowitego sprolongowania tych należności do jesieni 1931 r.

Ceny.

Ceny zbóż na rynkach zbożowych uległy dalszemu pogorszeniu z wyjątkiem pszenicy, która nieco zwyżkowała. Zahamowany w grudniu i styczniu eksport zbóż poważnie wzmógł się w lutym. Gdyby okazało się na przednówku, że udało się nam wywieźć całą nadwyżkę zboż, w szczególności żyta, cena jego przy pewnym niedoborze mogłaby wykazać tendencję zwyżkową.

Na rynku zwierząt rzeźnych sytuacja uległa lekkiej poprawie i jakkolwiek ceny daleko jeszcze odbiegają i nie pokrywają własnych kosztów produkcji rolników, to przecież wydaje się, że katastrofalny poziom cen z końca poprzedniego miesiąca został już przekroczony. Wprawdzie notowania w lutym nie dorównują przeciętnym cenom ze stycznia, to jednak z tygodnia na tydzień ceny na artykuły rzeźne lekko zwyżkują w porównaniu z ostatnim tygodniem stycznia.

Wszystkie gatunki zwierząt rzeźnych wykazują lekką zwyżkę z wyjątkiem cieląt, których w bieżącym okresie coraz więcej przybywa. Najwięcej zwyżkowały świnie, które w dużych ilościach wywożą do Anglji (bekony) w związku ze zmniejszonymi ubojami duńskiemi. To ożywienie spowodowane zostało w pierwszym rzędzie zmniejszoną podażą, rolnicy bowiem tylko z konieczności ofiarują na sprzedaż swoje produkty zwierzęce, których cena nie pokrywa nawet nakładów. Zapotrzebowanie na owce, dobrze odżywione, stale wzrasta.

Konjunktura na rynku nabiałowym uległa również pewnemu polepszeniu.

Środki pomocy.

Rolnicy są zdania, że radykalnie położeniu rolnictwa można pomóc przez dalsze zasilanie warsztatów rolnych kredytem krótkoterminowym i stopniową zamianą tych kredytów na długoterminowe. Dalej rolnicy oczekują akcji Rządu w kierunku podniesienia cen za zboże drogą usuwania nadwyżek podaży i podtrzymania, a nawet podniesienia premij wywozowych.

Związek eksporterów ziemniaków.

W zakresie organizacji zbytu zanotować należy powstanie Zw. Eksporterów Ziemniaków z siedzibą w Toruniu, który już rozpoczął swoją działalność. Do Związku przystąpili najpoważniejsi kupcy i producenci tego ziemiopłodu. Spodziewać się należy, że wywóz ziemniaków z Pomorza z chwilą założ. związku, wejdzie na tory, odpowiadające produkcji tego ziemiopłodu na Pomorzu i w Poznańskiem i ten tak ważny handel zorganizuje, na stałe wprowadzając ziemniaki polskie zagranicę.

Powiatowe zebranie Kółek Roln. Pom. Tow. Roln.

We wtorek, dnia 24 marca 1931 o godz. 11-tej odbędzie się w Nowemmieście w Hotelu Polskim zebranie dla wszystkich członków Kółek Roln. P. T. R. pow. lubawskiego.

Na zebranie przybędzie Dyrektor P.T.R. p. Otmianowski, radca prawny P.T.R. p. Zdrojewski i delegat Pom. Izby Rolniczej.

Program zebrania jest następujący:

1. Zagajenie przez prezesa pow. P. T. R.
2. Przemówienie dyrektora Pom. Tow. Roln.
3. Referat delegata Pom. Izby Rolniczej na temat: „Spółdzielczy zbyt trzody chlewnej i sprawa organizacji spółdzielni mleczarskich i jajczarskich".
4. Dyskusja nad referatem.
5. Referat w-prezesa pow. PTR. p. K. Lamberta o Kasach Chorych.
6. Wolne wnioski.
7. Zakończenie zebrania.

Sekretarz Pow. P.T.R. (—) J. Kołodziejski.   Prezes Pow. P.T.R. ( ) B. Ossowski.

KOMUNIKATY

Komunikujemy Kółkom Roln. pow. lubawskiego, że w Biurze Instruktorjatu i Sekr. Pow. PTR- są do odebrania przesyłki kalendarzy-notatników do bezpłatnego rozdania pomiędzy członków.

Przesyłek tych nie podjęły dotąd następujące Kółka Roln.:

1. Byszwałd, Mikołajki, Rożental, Zwiniarz, Kiełpiny, Gryźliny, Skarlin, Marzęcice, Jamielnik, Radomno, Rybno, Swiniarc, Prątnica, Wałdyki, Rumian, Grabowo, Lubstynek, Kazanice, Ostrowite, Dębień, Grodziczno, Łąkorz.

Pozatem zawiadamiamy, że kilka Kółek Roln. nie odebrało dotąd sprawozdań rocznych.

Prosimy zatem podjąć powyższe materjały dla Kółek Roln.   Instrukt. i Sekr. P. T. R.

Hipoteki Landschafty.

Podajemy do wiadomości członkom PTR, których gospodarstwa są obciążone hipotekami t. zw. Landschafty Kwidzyńskiej (Neue Westpreusische Landschaft), że na początku lutego rb. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej ratyfikował niemiecko-polski układ waloryzacyjny, zawarty z Rzeszą Niemiecką w Berlinie 5 lipca 1928 r.

Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych nastąpiła w Warszawie 16. 2. rb. i układ w myśl art. 76 wejdzie w życie w miesiąc po wymianie dokumentów, tj. 16. marca rb. Układ opiera się na zasadzie art. 6, że wszelkie prawa rzeczowe na nieruchomościach, tj. hipoteki, długi gruntowe itd., podlegają przerachowaniu według ustawodawstwa tego Państwa, zawierającego układ, w którem obciążona nieruchomość jest położoną. Z tego tytułu „Landschafta" jako dług hipoteczny przerachowuje się na złote według polskiego Rozporządzenia Waloryzacyjnego z 14. 5. 1924 w wysokości 15 proc. (art. 37). Hipoteki Landschafty przechodzą na polską publiczną prawną instytucję kredytową, która zostanie oznaczoną przez Rząd Polski art. 35 (prawdopodobnie na Poznańskie Ziemstwo Kredyt.) Szczegółowych informacyj udzielimy zainteresowanym członkom w „Kłosach" oraz w miejscowej prasie po ukazaniu się tego układu w Dzienniku Ustaw.

Likwidacja T-wa Ubezpieczeń „Vistula" Sp. Akc. w Tczewie.

W związku z zarządzoną przez Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń likwidacją Towarzystwa Ubezpieczeniowego „Vistula" w Tczewie, podajemy ubezpieczonym w powyższem Towarzystwie rolnikom pewne ważne szczegóły do wiadomości:

„Vistula" w rozesłanych do Polaków, jak i Niemców pismach wywiera pewien nacisk, aby ubezpieczony w tem Towarzystwie przeszedł do Włoskiego Towarzystwa, przyczem stara się wprowadzić swych członków w błąd przez twierdzenie o przedwczesnem wygaśnięciu umowy. Sprawa ochrony ubezpieczeń przedstawia się natomiast w ten sposób, że przymusowo likwidujące się Towarzystwo Ubezpieczeń zobowiązane jest odpowiadać za szkody do czasu upływu bież. roku ubezpieczeniowego czyli za okres zapłaconej składki. Ubezpieczony w „Vistuli", chcąc się ubezpieczyć w krajowem polskiem Towarzystwie, musi umowę ubezpieczeniową za półrocznym terminem wypowiedzieć. W tym wypadku „Vistula" jest zobowiązana zwrócić ubezpieczonemu różnicę (pro rata temporis) składki.

W myśl uchwały Zrzeszenia Towarzystw Ubezpieczeniowych Towarzystwa te przyjmują ubezpieczenia członków likwidującej się „Vistuli" na tych samych warunkach, jak polecane przez „Vistulę" Włoskie Towarzystwo „Assicurazione Generali".

Siedziba Towarzystwa stanowi przy umowie ubezpieczeniowej bardzo ważny szczegół. Na podstawie artykułu 10 ustawy z dnia 2. 8. 1926 r. miarodajne są przepisy prawne, obowiązujące dzielnicę, w której Towarzystwo Ubezpieczeniowe ma swą siedzibę. Dlatego należy się dobrze zastanowić przed podpisaniem wniosku. Obowiązkiem obywatela polskiego jest dążyć do tego, aby pieniądz został w kraju. Zalecamy przeto ubezpieczać się w krajowych Towarzystwach, w pierwszym rzędzie w takich, z któremi PTR. ma umowy. Do tych Towarzystw Ubezpieczeniowych należą nasi nadzwyczajni członkowie wspierający i to: 1. Pom. Stow. Ubezp. w Toruniu i 2. największe wśród prywatnych Towarzystw Ubezpieczeniowych „Vesta" Tow. Wzaj. Ubezp. od Ognia i Gradobicia w Poznaniu.

Jedzmy kaszę!

Jeden z ekonomistów i społeczników, myślących głęboko i z poważną troską o walce z dzisiejszym kryzysem, zamieszcza w jednym z dzienników radę dla szerokich sfer konsumentów polskich, radząc nam — abyśmy jedli kaszę.

Radę swą uzasadnia następująco: rolnictwo nasze produkuje nadmiar jęczmienia, zbiory tego zboża przewyższają corocznie wewnętrzne zapotrzebowanie. Młyny nasze, wytwarzając dziennie około 240 ton kasz różnych gatunków, nie wykorzystują bynajmniej swych możliwości przetwórczych.

Mimo istnienia pomyślnej konjunktury eksportu naszych kasz zagranicę niema, bo wywóz kasz nie opłaca się, gdyż na rynkach międzynarodowych występują Niemcy z dumpingową konkurencją, utrącającą produkty inne.

Pozostaje nam więc wobec tego wzmożenie konsumpcji w kraju, co ułatwi wewnętrzny zbyt jęczmienia i da pełne zatrudnienie młynom. — Reasumując te zupełnie słuszne argumenty, wzywa wspomniany ekonomista do większego spożywania kasz, nawet przy rezygnacji ze sprowadzonego z zagranicy ryżu, na który wydajemy rocznie około 25,000.000 zł. Więc jedzmy kaszę!

ZE ZEBRAŃ KÓŁEK ROLNICZYCH

Nowydwór. Dn. 22. 2. 31 r. odbyło się nadzwyczajne zebranie Kółka Roln., które zagaił wiceprezes p. Jabłoński. Następnie przystąpiono do wyboru zarządu. Prezesem został p. Kamrowski Mieczysław z Nowegodworu, wiceprezesem p. Baczewski Józef z wyb. Bratjan, sekretarzem p. Czarnecki Maksym. z Nowegodworu, skarbnikiem p. Kleszczyński Mieczysław z Nowegodworu, bibljotekarzem p. Makowski Jan z Nowegodworu, zast. sekretarza p. Miecznikowski Jan z Chrośla, rew. kasy pp. Podowski Alfons i Krajewski Maksym. z Chrośla. Po krótkiej wymianie zdań zamknięto zebranie.

Krótko po zebraniu przybył z powodu spóźnienia się p. Koczurski, kier. Wydz. Adm. P. T. R. z Torunia i wygłosił obszerny, pouczający referat na temat: Zadania i cele Kółek Roln., hodowla bydła, trzody chlew., drobiu i znaczenie ubezpieczenia się od ognia. Po krótkiej pogadance opuszczono salę posiedzeń.

Samp'awa. Nadzwyczajne zebranie Kółka Roln. odbyło się 15. 2. rb. w salce parafj. przy udziale 30 czł. Po zagajeniu zebrania przez ks. Prezesa odczytana została rezolucja, którą zarząd Kółka wystosował do głównego zarządu P.T.R. w sprawie oszacowania osad i zniżenia rent. Dalej odczytał ks. Prezes odpowiedź od głów. zarządu P.T.R. na powyższe pismo. Postanowiono, żeby zarząd poczynił kroki o wydelegowanie do Komisji szacunkowej 1 członka z naszego Kółka. Zebrani uchwalili, żeby zarząd wygotował odpowiedź i pismo na następne zebranie.

Sekr.

Następne miesięczne zebranie odbyło się 22. II. przy udziale 61 czł. i 7 gości. Zebranie zagajone zostało przez ks. Prezesa, a Sekretarz odczytał protokoły z poprzednich zebrań, które zostały przyjęte.

Następnie ks. Prezes odczytał pismo, które przygotował zarząd do p. Min. Ref. Roln. w sprawie nowego oszacowania osad, a członkowie osadnicy tut. Kółka Roln. złożyli swoje podpisy. P. Twardy nawoływał obecnych, żeby się zrzeszali w Kółku Roln. Dalej zdał ks. Prezes sprawozdanie z zebrania zarządu pow. PTR. z Nowegomiasta, poczem odczytał kilka komunikatów w sprawie a) drzewa z lasów państw., b) Kasy Chorych, c) o informowaniu Banku Roln., d) i w sprawie koni remontowych. Dalej przystąpiono do zamówień na nasiona, głównie na buraki pastewne, brukiew i marchew, poczem wygłosił p. Witkowski odczyt o „pryszczycy", po którym zabrał głos p. Karczewski, polecając jako środek zapobiegawczy mierzwę od koni. Ks. Prezes podał do wiadomości, że słychać, jakoby cena na kartofle ma pójść w górę z powodu eksportu za granicę, o ile by wiosna rychło nastąpiła. W wolnych głosach p. Borkowski, poruszając sprawę sprzedaży koni remontowych na eksport do Finlandji, mówił, aby taki targ na naszą okolicę odbył się w Rakowicach. Po omówieniu jeszcze kilku spraw lokalnych zebranie solwowano.

Sekr.

Rożental. Dn. 1 bm. zebranie Kółka Roln. przy udziale 48 czł. i 1 gościa, zagaił p. Sowiński. Po odczytanym protokole wygłosił wykład p. Kasprzycki K. II. na temat „Tandeta nie popłaca". Następnie uchwalono zakupić buhaja zarodowego. Po omówieniu spraw lokalnych zebranie zamknięto. Sekr.

Grodziczno. Dn. 1 bm. odbyło się mies. zebranie Kółka Roln. przy udziale 35 czł. i 7 gości. Zebranie zagaił prezes p. Straszewski. Po omówieuiu spraw lokalnych prezes swój urząd złożył, w związku z czem wyznaczono na 22 bm. Walne Zebranie, na które uchwalono zaprosić p. Lamberta z Jakóbkowa.

Na tem zebranie zamknięto. Sekr.

Pratnica. Miesięczne zebranie Kółka Roln. 8. II. rb. przy udziale 26 czł. zagaił prezes p. Jakubowski. Sekretarz odczytał protokół z walnego zebrania i stwierdził liczbę członków obecnych na zebraniu, następnie odczytano komunikaty PTR. Stosownie do starań delegacji naczelnej organizacji roln. w związku ze złożeniem memorjału w min. rolnictwa o obniżenie cen o około 20 proc. na nawozy sztuczne, tut. Kółko Roln. uważa, że ceny powinny przynajmniej o 50 proc. być zniżone. Dalej wygłosił p. Prezes odczyt o „Chowie drobiu" poczem mówiono o założeniu zbiornicy jaj. Protestowano kategorycznie przeciw pobieraniu 3 zł od 1 marki gruntowego podatku od wypadków, do czego powinny i inne Kółka się przyłączyć, aby takowe nie były w takiej wysokości od płatników ściągane. Dalej protestowano przeciwko pobieraniu od rolników przez Magistrat zbyt wysokiego stanowego na targach z świńmi, jak i też na jarmarkach. Na zakończenie zebrania Sekretarz wygłosił odczyt o „Zarazie u bydła". Sekr.

Małe Bałówki. Dn. 1 bm. zebranie Kółka Roln. zagaił prezes p. Pawski.

Po przeczytaniu protokółu sekr. p. Pieczka wygłosił referat na temat „Pierwsza pomoc w nagłych wypadkach". Aczkolwiek referat nie był ściśle rolniczy, to jednak był pouczającym, gdyż w rolnictwie o wypadek nie trudno, a lekarza niema w miejscu, więc trzeba doraźnie samemu sobie radzić. Po referacie w ożywionej dyskusji wykazano, że niektóre zabiegi, stosowane u ludzi, utóżsamiają się z zabiegami u trzody chlewnej. W wolnych wnioskach omawiano sprawę przeszacowania budynków ubezpieczonych, gdyż za budynki nieoszacowane przez rzeczoznawcę bardzo często płaci się wygórowane premje, dlatego część członków postanowiła poraz drugi oszacować swe budynki i płacić premje od ich rzeczywistej wartości. Na tem zebranie zamknięto.

Szwarcenowo. Dn. 22. II. rb. odbyło się miesięczne zebranie Kółka Roln., na które stawiło się 17 czł. Zebranie zagaił prezes p. Majewski. Po odczytaniu protokołu przez Sekretarza wygłosił p. Kreft jun. wykład na temat: „Co uprawiać: pszenicę, jarę czy jęczmień?"

Następne zebranie uchwalono na 15. III. rb. Sekr.

Radomno Zebranie miesięczne odbyło się 22 2. rb. przy udziale 12 czł. i 1 gościa.

Zebranie zostało zagajone przez prezesa p. Sołobodowskiego. Po odczytaniu protokółu przez sekr. p. Kłodzińskiego umówiono sprawy lokalne, poczem uchwalono przyszłe zebranie odbyć w dniu 29. III. 31., na które postanowiono zaprosić prelegenta z wykładem o uprawie roli. Na tem zebranie zamknięto.

Sekr.

Walne Zebranie Zrzeszonych Urzędników Gospodarczych przy Pom. Tow. Roln.

Toruń. Dnia 1 b. m. odbyło się w sali Książęcej Dworu Artusa doroczne Walne Zebranie Urzędników Gospodarczych, zrzeszonych przy Pom. T-wie Roln.

Prezes p. Niedbała zagaił zebranie i powitał przedstawicieli Dyrekcji P. T. R. oraz obecnych na sali. Również zostało odczytane pismo z życzeniami owocnych obrad pokrewnej instytucji Tow. Urz. Gosp. przy Wielk. Tow. K. R. w Poznaniu, które nie mogło wysłać delegata z powodu takiego zebrania w Warszawie.

Następnie przemawiali p. Odmianowski, dyrektor P. T. R. oraz p. Zdrojewski, którzy przedstawili obecnym konieczność zwartej współpracy, jakiej żąda ciężki stan gospodarczy rolnictwa, podkreślając, że właśnie w dobie obecnej organizacja taka, jak Tow. Urzędn. Gosp., jest potrzebna silna i musi dołożyć starań do większego zrzeszenia się członków, by móc stanąć zwarcie do obrony własnych interesów.

Dalej zostało odczytane sprawozdanie za rok ubiegły, z którego wynika, że liczba członków się powiększyła do 107, pomimo skreślenia z listy członków nieodpowiednich kandydatów. Również wyrobiło się większe zaufanie do Związku ze strony pp. pracodawców, jak i samych pp. Urzędników Gospodarczych (biuro społeczne Pośrednictwa Pracy Urz. Gosp. przy P. T. R. udzieliło 53 posady, co do poprzedniego roku wzrosło w dwójnasób). Zrzeszenie dla celów współpracy i obrony interesów urzędników gosp. przyłączyło się do ogólnego tego rodzaju zrzeszenia w Polsce, t. j. do Tow. Urzędn. Gosp. Rzeczplitej Polski z siedzibą w Warszawie, przy zachowaniu pełnej autonomji. Centrala ta ma za zadanie reprezentowanie całej organizacji wobec Rządu i być rzecznikiem spraw, wymagających jego poparcia.

Wygłoszony został następnie referat przez p. inż. Swierzyńskiego na temat „Organizacja pracy w rolnictwie", który obrazowo i przykładowo obszernie omówił tak ważne zagadnienie każdej pracy, a szczególnie w rolnictwie.

Referat ten, jak i referat, wygłoszony przez p. Ulasińskiego, na temat „Współpraca z Kółkami Rolniczemi", zostały przez zebranych wysłuchane z zainteresowaniem.

W kolejności porządku dziennego przystąpiono do wyboru mężów zaufania na poszczególne powiaty, by móc więcej skooptować członków i przez to liczniej reprezentować Pomorze w swym związku. Następnie wywiązała się krótka dyskusja nad bieżącemi zagadnieniami, na czem o godz. 15-tej zebranie zostało zamknięte.

ZEBRANIA KÓŁEK ROLNICZYCH

w dniu 15 marca 1931 r.

Dębień o godzinie 16-tej.
Szwarcenowo „ „ 17-tej.
Czerlin „ „ 16-tej.
Waltyki „ „ 16-tej.

Nowemiasto. Zebranie Kółka Rolniczego odbędzie się w piątek, dnia 13 bm. o godz. 11 przed połud. u p. Serożyńskiego.

Zarząd.